

ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Άρθρο 2

Η παράγραφος 3 ενδεχομένως δεν είναι συμβατή με το άρθρο 73 παράγραφο 2 του Συντάγματος.

Άρθρο 3

Ισχύουν όσα αναφέρονται στη σελίδα 4 και στις γραμμές 3 έως 15 αυτής.

Άρθρο 12

Θεωρούμε ότι σε περίπτωση θανάτου εγγάμου ασφαλισμένου η σύζυγος για να δικαιούται τη σύνταξή του πρέπει να έχει συμπληρώσει πέντε χρόνια έγγαμου βίου από της τέλεσης του γάμου και όχι μόνο τρία χρόνια, εκτός αν συντρέχουν οι περιπτώσεις της παρ.1^α περ. II και III. Τούτο ενδείκνυται (η 5ετία) μετά τη λαϊλαπα των διαζυγίων εξαιτίας εξωγενών κυρίως παραγόντων, που εν πολλοίς οδήγησε στην αναζήτηση μεγαλοσυνταξιούχων, προς τέλεση συνήθως εικονικών – χρυσοθηρικών γάμων.

Άρθρο 13

Στην παράγραφο 1β εφόσον ο/η επιζών σύζυγος εργάζεται ή αυτοαπασχολείται ή λαμβάνει σύνταξη η σύμβαση εκ μεταβιβάσεως, να περιορίζεται στο 30% έως συμπλήρωσης του 65^{ου} έτους εφόσον έχει πόρους ικανούς από εργασία ή σύνταξη που λαμβάνει. Μετά τη συμπλήρωση του 65^{ου} έτους ο επιζών σύζυγος να λαμβάνει το 70% της εκ μεταβιβάσεως σύνταξης εφόσον δεν λαμβάνει άλλη μεγαλύτερη σύνταξη. Άλλως πρέπει να λαμβάνει το 30%.

Άρθρο 14

Η τροπολογία του άρθρου 14 παρ.1 τελευταίο εδάφιο, κατά την οποία «Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής δεν έχουν εφαρμογή για τα αναφερόμενα σ' αυτές πρόσωπα, των οποίων το δικαίωμα γεννήθηκε πριν την ημερομηνία δημοσίευσης του νόμου αυτού», εκτός του ότι δεν είναι συμβατή με το άρθρο 78 παρ.2 του Συντάγματος, το οποίο επιτάσσει ότι, «φόρος ή άλλο οποιοδήποτε οικονομικό βάρος δεν μπορεί να επιβληθεί με νόμο αναδρομικής ισχύος που εκτείνεται πέρα από το οικονομικό έτος το προηγούμενο εκείνου κατά το οποίο επιβλήθηκε», καταργεί κεκτημένα συνταξιοδοτικά – περιουσιακά δικαιώματα, όπερ παραβιάζει τόσον το άρθρο 1 Π.Π.Π. της ΕΣΔΑ και τη συναφή νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ατόμου (ΕΔΔΑ), αλλά παραβιάζει και τα άρθρα 17, 25 του ισχύοντος Συντάγματος.

Άρθρο 15

Τα νέα ποσοστά αναπλήρωσης των συντάξεων που καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης σύμφωνα με πρόταση της Εθνικής Λαναλογιστικής Αρχής δεν πρέπει να θίγουν κεκτημένα συνταξιοδοτικά – περιουσιακά δικαιώματα ήδη συνταξιούχων ή των εχόντων θεμελιώσει επικουρική σύνταξη κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, άλλως ενδεχομένως παραβιάζονται τα άρθρα 17, 25 του Συν/τος και το άρθρο 1 Π.Π.Π. της ΕΣΔΑ. Επίσης θα πρέπει να ερευνηθεί μήπως επειδή τα ποσοστά αυτά αφορούν συντελεστή συνταξιοδότησης δεν μπορούν να καθορίζονται με

απόφαση υπουργού αλλά με διάταξη νόμου, για να είναι η ρύθμιση αυτή συμβατή με τα άρθρο 78 παρ. 4 του ισχύοντος Συντάγματος.

Άρθρο 16

Οι λίαν επαγθείς όροι του άρθρου τούτου για τους μικροσυνταξιούχους που επιθυμούν την συμπλήρωση της ανεπαρκούς σύνταξής τους με κάποια παράλληλη εργασία ενδεχομένως παραβιάζουν τα άρθρα 5, 17, 25 του Συντ/τος και το άρθρο 1 του Π.Π.Π. της Ε.Σ.Δ.Α. Παράλληλα δε, ενδεχομένως θα οδηγήσουν στην επιδείνωση των περιπτώσεων της αδήλωτης και ανασφάλιστης εργασίας και κατά συνέπεια στη φοροδιαφυγή, εισφοροδιαφυγή και στην παραοικονομία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

Άνω του άρθρου 25 τίθεται ο τίτλος κεφαλαίου:

«ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ - ΚΙΝΗΤΡΑ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΙΝΗΤΡΑ ΠΡΟΩΡΗΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ»

Εν τούτοις στις διατάξεις των άρθρων 25 και 26, που συγκροτούν το πέμπτο κεφάλαιο, ουδόλως γίνεται αναφορά για αντικίνητρα πρόωρης συνταξιοδότησης και συνεπώς το κεφάλαιο τούτο θα έπρεπε νομοτεχνικά να προσαρμοσθεί ως ακολούθως:

«ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ - ΚΙΝΗΤΡΑ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ»

Άρθρο 25

Η ρύθμιση της παραγράφου 2 είναι εμφανώς ευνοϊκότερη αυτής της παραγράφου 4 ως προς το ποσοστό αύξησης της σύνταξης μετά τη συμπλήρωση 35ετούς συντάξιμου χρόνου και πέραν του 35ετούς μέχρι του 40ετούς συντάξιμου χρόνου και ενδεχομένως παραβιάζει το άρθρο 4 του Συν/τος. Η ρύθμιση και στις δύο άνω περιπτώσεις, για λόγους ισότητας, πρέπει να είναι ίδια.

Άρθρο 27

Δεν προκύπτει ρητά ότι δεν θίγονται τα κεκτημένα δικαιώματα συνταξιούχων του Δημοσίου που αναγκαστικά υπάγονται στο ΙΚΑ – ΕΤΑΜ ως και αυτών που έχουν ήδη θεμελιώσει δικαιώματα σύνταξης. Στην περίπτωση αυτή που θα εθίγοντο κεκτημένα περιουσιακά δικαιώματα θα παραβιάζετο τόσο το άρθρο 1 Π.Π.Π. της Ε.Σ.Δ.Α. όσο και η σχετική νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Ε.Δ.Δ.Α.) και τα άρθρα 17 και 25 του Συντάγματος, οπότε θα προκύψει θέμα προσφυγών, στην Εθνική και Ευρωπαϊκή δικαιοσύνη (βλ. παρατηρήσεις υπό το άρθρο 65 κατωτέρω).

Άρθρο 38

Ενδεχομένως η εισφορά αλληλεγγύης συνταξιούχου που καθιερούται με το άρθρο αυτό να δημιουργήσει πρόβλημα συμβατότητας με το Σύνταγμα και με το άρθρ. 1 Π.Π.Π. της Ε.Σ.Δ.Α., όπως ήδη έχει αποφανθεί το Ελεγκτικό Συνέδριο με παρόμοια ρύθμιση, που αφορούσε το ονομασθέν τότε ΛΑΦΚΑ, ανάλογης, καίτοι με διαφορετικές προϋποθέσεις επιβληθέν, επιβάρυνσης στις συντάξεις

(Σχ) πράξη 27/04 του Α' Κλιμακίου). Εν τούτοις και στην περίπτωση που θεωρηθεί νόμιμη η εισφορά αλληλεγγύης, θεωρούμε ως δικαιότερη λύση τα κλιμάκια της εισφοράς αλληλεγγύης να γίνουν 4 αντί 8, που είναι τώρα, έτσι η οικονομική πίεση στον πάσης φύσεως συνταξιούχο θα είναι μικρότερη ανάλογη προς το ύψος της σύνταξής του, δικαιότερη και θα πρέπει να αφορά τα καθαρά και όχι τα ακαθάριστα ποσά σύνταξης, ήτοι:

Για καθαρά ποσά σύνταξης από 1401 έως 2000 € ποσοστό 3%

Για καθαρά ποσά σύνταξης από 2001 έως 2600 € ποσοστό 4%

Για καθαρά ποσά σύνταξης από 2601 έως 3500 € ποσοστό 5%

Για καθαρά ποσά σύνταξης από 3501 και άνω ποσοστό 6%

ΕΝΙΑΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΡΥΘΜΙΣΗΣ ΟΦΕΙΛΩΝ

Άρθρο 55 παρ. Α και Β

Η ρύθμιση των οφειλών στους Φ.Κ.Α., συμπεριλαμβανομένου και του ΙΚΑ – ΕΤΑΜ, ορθότερο θα ήταν να γίνεται από Επιτροπές προσώπων και όχι από μεμονωμένα πρόσωπα, καθόσον οι ρυθμίσεις αυτές αφορούν μεγάλα χρηματικά ποσά (200.000 και 300.000 Ευρώ). Οι Δ/ντές που αναφέρονται στις παραγράφους Α και Β θα μπορούσαν να ρυθμίζουν οφειλές ουχί ανώτερες των 10.000 Ευρώ.

Άρθρο 56

Η ειδική Επιτροπή ρύθμισης εσόδων, θα μπορούσε λόγω εξειδικευμένων, δημοσιονομικών, συνταξιοδοτικών και ασφαλιστικών γνώσεων και εμπειρίας

των ανώτατων δικαστικών λειτουργών του Ελεγκτικού Συνεδρίου και της⁷ Γενικής Επιτροπείας Επικρατείας, να προεδρεύεται από ένα από τους άνω ανώτατους Δικαστικούς λειτουργούς εν ενεργεία ή εν συντάξει.

Άρθρο 65

Το καταστατικό προνόμιο των υπαλλήλων της Τράπεζας της Ελλάδος δεν είναι ισχυρότερο της Συν/κής αρχής της ισότητος (άρθρο 4) των Ελλήνων πολιτών. Άλλωστε εάν επεβάλλετο μια Τράπεζα να εξαιρεθεί από τη σύμπτυξη στο Ι.Κ.Α., τούτο τουλάχιστον για λόγους ιστορικούς αλλά και ουσιαστικούς θα έπρεπε να είναι η Ε.Τ.Ε. ειδικότερα:

1^{ον}) διότι το συνολικό προσωπικό της (εν ενεργεία και συνταξιούχοι) αφορά υπέρ τους 60.000 ασφαλισμένους, όπερ σημαίνει βιώσιμο ταμείο και ουχί θνησιγενές όπως αυτό της Τράπεζας Ελλάδας που αριθμεί συνολικά (εν ενεργεία και συνταξιούχους) περί τους 5.800 ασφαλισμένους και συνεπώς για τη βιωσιμότητα του ταμείου της πρέπει να επιχορηγείται από κεφάλαιο αυξημένο της Τράπεζας Ελλάδος ή από άλλο δημόσιο φορέα,

2^{ον}) κυρίως και πρωτίστως για λόγους συνταγματικής ρύθμισης ομοίων κατηγοριών ασφαλισμένων με όμοιο τρόπο, ήτοι πάντων των τραπεζικών ασφαλισμένων υπαλλήλων και συνταξιούχων με ομοιόμορφο τρόπο, όπως συνέβη με τον νόμο Πετραλιά (1.1.2008) ότε η Τράπεζα Ελλάδος υπήχθει στο Ι.Κ.Α. όπως και η Ε.Τ.Ε.

3^{ον}) δε για λόγους ιστορικούς. Όπως γνωρίζετε η ίδρυση η ίδρυση της Ε.Τ.Ε. έγινε από τον Ιωάννη Καποδίστρια το έτος 1828 σε συνεργασία με τον ευεργέτη

μέλος της Φιλικής Εταιρίας Γεώργιο Σταύρο, που υπήρξε και ο πρώτος Διοικητής της. Μέχρι την ίδρυση της Τράπεζας Ελλάδας η Ε.Τ.Ε. είχε το εκδοτικό προνόμιο. Το 1928 η Κοινωνία των Εθνών, της οποίας μέλος ήταν η Ελλάδα θεώρησε ασύμβατο, η Τράπεζα μιας χώρας που έχει το εκδοτικό προνόμιο, τη δυνατότητα δηλαδή να τυπώνει χρήμα, να ασκεί ταυτόχρονα και εμπορική δραστηριότητα. Έτσι ιδρύθηκε, βάσει ενός παραρτήματος του πρωτοκόλλου της Γενεύης, την 15^η Σεπτεμβρίου 1927 η Τράπεζα Ελλάδας, οι εργασίες της οποίας άρχισαν την 14^η Μαΐου 1928. Η μητέρα λοιπόν των Τραπεζών στην Ελλάδα (Η Αγροτική ιδρύθηκε το 1929) είναι η Ε.Τ.Ε. και λόγω ηλικίας και λόγω αριθμού υπαλλήλων της (εν ενεργεία και συνταξιούχων) όπως προαναφέρομε και κατά συνέπεια αν ένα ασφαλιστικό ταμείο κάποιας Τράπεζας θα έπρεπε να εξαιρεθεί από την υπαγωγή στο Ι.Κ.Α. – ΕΤΑΜ, δικαιωματικά, για τους προαναφερόμενους λόγους θα έπρεπε να είναι αυτό της Εθνικής Τράπεζας Ελλάδος (Ε.Τ.Ε.).

Ορθό και δίκαιο λοιπόν, χωρίς εξυπηρέτηση αλλοτρίων σκοπιμοτήτων, είναι είτε να ενταχθεί το ασφαλιστικό ταμείο των υπαλλήλων της Ε.Τ.Ε. στον ίδιο Φ.Κ.Α. με αυτόν των υπαλλήλων της Τράπεζας της Ελλάδας γεγονός που θα εξασφάλιζε τη βιωσιμότητα του εν λόγω ταμείου, είτε και έτι δικαιότερον και υπηρετούν την αρχή της συνταγματικής ισότητας (αρθρ. 4 Συν/τος) η ένταξη σε ένα ενιαίο Φ.Κ.Α. των υπαλλήλων όλων των Τραπεζών της χώρας (Ε.Τ.Ε. Ελλάδας, Αγροτικής, κ.λπ) καθώς και του Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου, όπερ θα δημιουργούσε ένα ισχυρό, ομοιογενή ασφαλιστικό φορέα κύριας ασφάλισης, εν πνεύματι δικαιοσύνης με ουσιαστικές προοπτικές βιωσιμότητας.

Εξαίρεση μόνο της Τράπεζας Ελλάδας από την υπαγωγή της στο I.K.A. – ΕΤΑΜ είναι λιαν πιθανόν να ωθήσει σε προσφυγές ενώπιον των αρμοδίων δικαστηρίων (εθνικών και ευρωπαϊκών) για παράβαση του Συντάγματος (αρθρ. 4, 17, 25 αυτού) και του άρθρου 1 του Π.Π.Π. της ΕΣΔΑ.

Μην καταστήσετε ελλειψματικά και τα εύρωστα ασφαλιστικά ταμεία των Τραπεζών για να βοηθήσετε το προ πτωχεύσεως IKA – ΕΤΑΜ επειδή οι μεγαλοεπιχειρηματίες του χρεωστούν εισφορές δισεκατομμυρίων και ουδείς μέχρι σήμερα έχει τολμήσει να τους υποχρεώσει, με τα νόμιμα μέσα, στην καταβολή των εν λόγω οφειλομένων εισφορών, που θα επέφεραν ισορροπία στα έσοδα – έξοδα αυτού και δε θα πλήρωνε πάλι «την νύφη» ο δεινά ταλαιπωρούμενος Έλληνας μικροασφαλισμένος.

Τη σύμπτηξη των ασφαλιστικών ταμείων σε τρία IKA – ΕΤΑΜ (μισθοσυντήρητων), ελεύθερων επαγγελματιών (ΟΑΕΕ), Αγροτών, δεν τόλμησε ούτε η καταλύσασα τη Δημοκρατία εγκληματική χούντα των Συνταγματαρχών.

Τα ασφαλιστικά ταμεία πρέπει, καθ' ημάς, να είναι συνολικά πέντε (5), ήτοι:
 1^{ον}) Το ταμείο του Δημοσίου για τους υπαλλήλους του Δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα, καθόσον η σύνταξη των δημόσιων υπαλλήλων είναι ανταποδοτική – επαγγελματική και ουχί κοινωνική όπως είναι οι συντάξεις του I.K.A., συνεπώς ισοπεδώνονται οι δημόσιοι υπάλληλοι και εξομοιώνονται, χωρίς τη θέλησή τους, με τους εργαζόμενους στον ιδιωτικό τομέα, τουτέστιν ενοποιούνται δύο παντελώς άσχετες και ανόμοιες κατηγορίες εργαζομένων στο δεινώς χειμαζόμενο ασφαλιστικό ταμείο του IKA – ΕΤΑΜ, όπερ τους υποβαθμίζει ποικιλοτρόπως, αντισυνταγματικά (αρθρ. 4 Συντ/τος) και κατά

παράβαση του άρθρου 1 Π.Π.Π. της ΕΣΔΑ και άρθρ. 5, 17 25 του ισχύοντος Συντάγματος, όπερ κατά πάσαν πιθανότητα θα προκαλέσει αθρόες προσφυγές τόσον ενώπιον των Εθνικών όσον και ενώπιον των Ευρωπαϊκών δικαστηρίων,

2^{ον}) Το ταμείο του ΙΚΑ – ΕΤΑΜ για τους εργαζόμενους στον ιδιωτικό τομέα,

3^{ον}) Το ενιαίο ταμείο των υπαλλήλων των Τραπεζών κατά τα προεκτεθέντα,

4^{ον}) Το ταμείο των αγροτών και

5^{ον}) το ταμείο των ελεύθερων επαγγελματιών (ΟΑΕΕ).

Με αυτή τη δίκαιη και συνταγματικά συμβατή αντιμετώπιση του ασφαλιστικού προβλήματος ούτε η «Τρόϊκα» θ' αντιπαρατεθεί αφού στηρίζεται στο Σύνταγμά μας και την ΕΣΔΑ, αλλά ούτε ο Έλληνας ασφαλισμένος – εργαζόμενος θ' αντιδράσει βιαίως «με πέτρες», όπως ελέχθει στη Βουλή, εφόσον τα σκληρά ασφαλιστικά και εργασιακά μέτρα παράλληλα βελτιωθούν και καταστούν ηπιότερα, ώστε να μπορεί να τα αντέξει ο δεινά πιεζόμενος μικρομεσαίος μισθωτός – ασφαλισμένος. Πολλά βάρη αιφνιδιαστικά και «δια μιας» και όχι διαδοχικά και κατόπιν συνδιαλλαγής και συναίνεσης δεν θα τα αντέξει ο Έλληνας μικρομεσαίος αιφνιδιασμένος και πανικοβλημένος πολίτης και θα αντιδράσει με μεγάλη ταραχή.

Επίσης αντισυνταγματική τυγχάνει (αρθρ. 4 Συν/τος) και κάθε άλλη εξαίρεση ασφαλιστικού ταμείου εργαζομένων (π.χ. δημοσιογράφων, κ.λ.π.) από την ενσωμάτωσή του στο Ι.Κ.Α. – ΕΤΑΜ.

Άρθρο 72

Ενδεχομένως δεν είναι συμβατό με το άρθρο 103 παρ. 7, 8 του Συντάγματος, ως προστέθηκαν με την τροποποίηση του 2001.

Άρθρο 73

Ενδεχομένως δεν είναι συμβατό με το άρθρο 73 παρ.3 και 5 εδ. 2, 3 του Συντάγματος.

Αθήνα, 24 Ιουνίου 2010

Ο

Γενικός Επίτροπος Επικρατείας
του Ελεγκτικού Συνεδρίου

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Κ. ΣΧΟΙΝΙΩΤΑΚΗΣ»

Ο Σύμβουλος Ηλίας Αλεξανδρόπουλος που ορίσθηκε εισηγητής επί των διατάξεων των άρθρων 1 έως 4 του ως άνω σχεδίου νόμου, εισηγείται ως ακολούθως :

I. Με το άρθρο 73 παρ. 2 του Συντάγματος ορίζεται ότι : «Νομοσχέδια που αναφέρονται οπωσδήποτε στην απονομή σύνταξης και στις προϋποθέσεις της υποβάλλονται μόνο από τον Υπουργό Οικονομικών ύστερα από γνωμοδότηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου αν πρόκειται για συντάξεις που επιβαρύνουν τον προϋπολογισμό οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, υποβάλλονται από τον αρμόδιο Υπουργό και τον Υπουργό Οικονομικών ...». Από τη διάταξη αυτή προκύπτει ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο γνωμοδοτεί επί νομοσχεδίων, που αναφέρονται

φπωσδήποτε στην απονομή σύνταξης και στις προϋποθέσεις της και αφορούν
 κατά την έννοια αυτής υπαλλήλους του Δημοσίου καθώς και υπαλλήλους των
 Ο.Τ.Α. και των άλλων Ν.Π.Δ.Δ. που συνταξιοδοτούνται από το Δημόσιο ή
 εφόσον δεν συνταξιοδοτούνται από το Δημόσιο διέπονται από το ίδιο νομικό
 καθεστώς, βάσει ιδιαιτέρων νομοθετημάτων τα οποία είτε παραπέμπουν στις
 διατάξεις περί των δημοσίων υπαλλήλων είτε επαναλαμβάνουν κατά βάση τις
 διατάξεις αυτές καθώς και επί προσθηκών - τροπολογιών νομοσχεδίων που
 αναφέρονται σε απονομή σύνταξης.

II. Το υπό κρίση σχέδιο νόμου, φέρεται κατά το άρθρο 15 παρ. 9 του
 π.δ. 774/1980 «Οργανισμός Ελεγκτικού Συνεδρίου» ενώπιον της Ολομελείας
 του Ελεγκτικού Συνεδρίου, για να προκληθεί η γνωμοδότησή της σ' αυτό,
 σύμφωνα με το άρθρο 73 παρ. 2 του Συντάγματος. Οι διατάξεις του σχεδίου
 νόμου που έχουν συνταξιοδοτικό χαρακτήρα υπό την ως άνω έννοια του άρθρου
 73 παρ. 2 του Συντάγματος ενόψει και της αιτιολογικής έκθεσης που το
 συνοδεύει κρίνονται κατ' αρχάς δικαιολογημένες, δεδομένου ότι με τη θέσπιση
 των νέων ρυθμίσεων για την απονομή συντάξεων και τις προϋποθέσεις της,
 συμβάλλουν στην άρση ανισοτήτων μεταξύ διαφόρων κατηγοριών
 συνταξιούχων και στη σκοπούμενη βελτίωση της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας,
 αφού ειδικότερα :

A) Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις σκοπείται η καθιέρωση ενός
 βιώσιμου ασφαλιστικού συστήματος με το οποίο θα εξασφαλίζεται για τους
 ασφαλισμένους (μισθωτούς - αυτοαπασχολούμενους), όταν αποχωρήσουν από

την υπηρεσία τους ή παύσουν να ασκούν το επάγγελμά τους, η καταβολή της δικαιούμενης από αυτούς σύνταξης.

B) Με τις διατάξεις των άρθρων 1 έως 4 του Πρώτου Κεφαλαίου του σχεδίου νόμου θεσμοθετείται νέος τρόπος υπολογισμού της μηνιαίας σύνταξης ο οποίος αποτελείται από δύο τμήματα (τη βασική σύνταξη και την αναλογική σύνταξη) και ο οποίος θα ισχύσει για τους ασφαλισμένους των οποίων τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα θα θεμελιωθούν από 1.1.2015 και εφεξής.

Ειδικότερα :

B.1. Με το άρθρο 1 γίνεται ο εννοιολογικός προσδιορισμός των δύο τμημάτων της σύνταξης. Έτσι, βασική σύνταξη είναι το ποσό της σύνταξης που δεν αναλογεί σε ασφαλιστικές εισφορές, αναλογική δε σύνταξη είναι το ποσό της σύνταξης που αναλογεί στο ύψος των ασφαλιστικών εισφορών για τα έτη ασφάλισης, από 1.1.2011 και εφεξής, κάθε ασφαλισμένου που θεμελιώνει δικαιώμα σύνταξης μετά την 1.1.2015 σε φορείς κύριας ασφάλισης.

B.2. Με το άρθρο 2 καθορίζεται το ύψος της βασικής σύνταξης για το έτος 2010 στο ποσό των τριακοσίων εξήντα ευρώ (360 €) μηνιαίως και θα αναπροσαρμόζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 11 του νόμου αυτού (παρ. 1).

Τη βασική σύνταξη δικαιούνται :

α) Οι ασφαλισμένοι των οργανισμών κύριας ασφάλισης πλην Ο.Γ.Α., καθώς και οι τακτικοί υπάλληλοι και λειτουργοί του Δημοσίου, οι στρατιωτικοί, οι υπάλληλοι της Βουλής και οι τακτικοί υπάλληλοι των νομικών

προσώπων δημοσίου δικαίου, ο.τ.α. α' και β' βαθμίδας, ανεξαρτήτως χρόνου υπαγωγής στην ασφάλιση, που θεμελιώνουν για πρώτη φορά δικαίωμα από την 1.1.2015 και εφεξής και καταβάλλεται, ολόκληρη ή μειωμένη, από την ημερομηνία ενάρξεως της συνταξιοδότησης από τον οικείο ασφαλιστικό φορέα ή το Δημόσιο σύμφωνα με τις αναφερόμενες στην παρ. 2Α του άρθρου αυτού προϋποθέσεις.

- β) Οι ανασφάλιστοι και όσοι έχουν πραγματοποιήσει λιγότερες από 4.500 ημέρες ασφάλισης ή 15 έτη ασφάλισης σε ασφαλιστικούς οργανισμούς κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο εφόσον πληρούν αθροιστικά τα παρακάτω κριτήρια : α) έχουν συμπληρώσει το 65^ο έτος της ηλικίας τους, β) το ατομικό και το οικογενειακό τους εισόδημα από οποιαδήποτε πηγή, κατά το προηγούμενο έτος δεν υπερβαίνει το ποσό των 5.040 ευρώ και 10.080 ευρώ αντίστοιχα και γ) διαμένουν στην Ελλάδα για δεκαπέντε (15) έτη μεταξύ του 15^{ον} και του 65^{ον} έτους της ηλικίας τους. Το ύψος της βασικής σύνταξης είναι πλήρες για όσους πληρούν αθροιστικά τα ανωτέρω κριτήρια με τις εκεί αναφερόμενες προϋποθέσεις. Ορίζεται δε περαιτέρω ότι για την κατηγορία αυτή των ασφαλισμένων η βασική σύνταξη δεν μεταβιβάζεται σε δικαιοδόχα πρόσωπα. Επίσης ορίζεται ο αρμόδιος φορέας της βασικής σύνταξης των ανωτέρω κατηγοριών συνταξιούχων (παρ. 2Β).

B.3. Με το άρθρο 3 καθορίζεται ότι το αναλογικό ποσό της σύνταξης ασφαλισμένων για πρώτη φορά σε φορείς κύριας ασφάλισης και του Δημοσίου

συμπεριλαμβανομένου, πλην Ο.Γ.Α., από 1.1.2011 και εφεξής που θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης μετά την 1.1.2015, που δικαιούνται με βάση το συνολικό χρόνο ασφάλισής τους ο οποίος δεν μπορεί να είναι μικρότερος του ενός πλήρους έτους ασφάλισης ή τριακοσίων (300) ημερών και με τη συμπλήρωση των ορίων ηλικίας που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία κατά περίπτωση, καθορίζεται δε περαιτέρω ως όριο ηλικίας συνταξιοδότησης, αν ο χρόνος ασφάλισης είναι μικρότερος των 15 ετών ή 4.500 ημερών ασφάλισης, καθορίζεται το 65° έτος. Η μηνιαία σύνταξη των ανωτέρω υπολογίζεται για κάθε πλήρες έτος ασφάλισης με βάση ποσοστά επί των προβλεπομένων συντάξιμων αποδοχών ή ασφαλιστικών κατηγοριών όπως αναλυτικά καθορίζονται στο άρθρο αυτό για τους μισθωτούς και τους αυτοαπασχολούμενους (παρ. 1).

Περαιτέρω καθορίζεται ο τρόπος προσδιορισμού των μηνιαίων συντάξιμων αποδοχών, για τον υπολογισμό της αναλογικής σύνταξης γήρατος και αναπηρίας. Για τον προσδιορισμό λαμβάνεται υπόψη το πηλίκο της διαίρεσης του συνόλου των μηνιαίων αποδοχών που έλαβε ο ασφαλισμένος καθ' όλη τη διάρκεια του εργασιακού του βίου πλην των αποδοχών του μήνα κατά τον οποίο υποβάλλεται η αίτηση συνταξιοδότησης και επί των οπίων καταβλήθηκαν ασφαλιστικές εισφορές, χωρίς τον υπολογισμό δώρων εορτών και επιδόματος αδείας, δια του αριθμού των μηνών απασχόλησης που έχει πραγματοποιήσει ο ασφαλισμένος εντός της χρονικής αυτής περιόδου. Για τους φορείς κύριας ασφάλισης μισθωτών στους οποίους ως βάση υπολογισμού των παροχών θεωρείται η ημέρα εργασίας, η διαίρεση γίνεται με τον αριθμό ημερών εργασίας

για το ίδιο χρονικό διάστημα και το πηλίκο πολλαπλασιάζεται επί είκοσι πέντε (25) (παρ. 2 εδ. α').

Με την παρ. 3 του άρθρου αυτού ορίζεται ότι το άθροισμα των ποσών της βασικής και αναλογικής σύνταξης λόγω γήρατος για χρόνο ασφάλισης τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ετών ή λόγω αναπηρίας με ποσοστό 80% και άνω ή λόγω εργατικού ατυχήματος δεν μπορεί να υπολείπεται του ποσού που αντιστοιχεί σε δεκαπέντε ημερομίσθια ανειδίκευτου εργάτη όπως καθορίζεται από τη Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας του 2015, αναπροσαρμοζόμενου εφεξής κατά το ποσοστό αύξησης των συντάξεων. Το κατώτατο αυτό όριο μειώνεται όταν ο συνταξιούχος λαμβάνει μειωμένη σύνταξη, το δε συνολικό ποσό σύνταξης λόγω θανάτου του επιζώντος συζύγου και των τέκνων δεν μπορεί να είναι κατώτερο του 80% των δύο προηγούμενων εδαφίων.

B.4. Με το άρθρο 4 καθορίζεται το αναλογικό ποσό σύνταξης των ασφαλισμένων πριν από την 1.1.2011 και ειδικότερα με την παρ. 1 του άρθρου αυτού καθορίζεται ότι όσοι έχουν υπαχθεί για πρώτη φορά στην ασφάλιση οποιουδήποτε φορέα κύριας ασφάλισης έως 31.12.2010 καθώς και οι τακτικοί υπάλληλοι του Δημοσίου, ν.π.δ.δ., ο.τ.α. α' και β' βαθμίδας που έχουν υπαχθεί στην ασφάλιση του Δημοσίου έως την ίδια ως άνω ημερομηνία και θεμελιώνουν δικαιώμα σε σύνταξη γήρατος ή αναπηρίας μετά την 1.1.2015 δικαιούνται :

α) Τμήμα σύνταξης που αντιστοιχεί στο χρόνο ασφάλισής τους έως 31.12.2010, το οποίο υπολογίζεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1α του άρθρου αυτού και β) τμήμα σύνταξης που αντιστοιχεί στο χρόνο ασφάλισής τους από

1.1.2011 έως την ημερομηνία συνταξιοδότησής τους. Περαιτέρω στο άρθρο 1 αυτό καθορίζεται ότι ο τρόπος υπολογισμού του ποσού για το αναλογικό τμήμα της σύνταξης για κάθε πλήρες έτος, γίνεται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 3 του Κεφαλαίου αυτού, αφού πρώτα συνυπολογισθούν τα έτη ασφάλισης που έχει πραγματοποιήσει ο ασφαλισμένος έως 31.12.2010, οι δε συντάξιμες αποδοχές ή ο συντάξιμος μισθός ή οι ασφαλιστικές κατηγορίες για τον υπολογισμό του αναλογικού τμήματος της σύνταξης από 1.1.2011 και εφεξής είναι αυτές που προσδιορίζονται από το έτος αυτό και μετά.

Επίσης με την παρ. 2 ορίζεται ειδικά, ότι για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα σε σύνταξη γήρατος ή αναπηρίας από φορείς ασφάλισης ή το Δημόσιο πριν την 1.1.2015, το τμήμα της μηνιαίας σύνταξης που αντιστοιχεί σε κάθε έτος ασφάλισης από 1.1.2011 και εφεξής δεν μπορεί να υπερβαίνει το 20% των μηνιαίων συντάξιμων αποδοχών ή ασφαλιστικών κατηγοριών όπως αυτές προβλέπονται από τις ισχύουσες γενικές ή καταστατικές διατάξεις κάθε φορέα κύριας ασφάλισης με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 25 του νόμου αυτού (Ν/Σ) και της παραγράφου 7 του άρθρου μόνου του ν. 3847/2010.

Ακόμη με την παρ. 3 του ίδιου άρθρου ορίζεται ότι για τον υπολογισμό του αναλογικού ποσού σύνταξης από 1.1.2011 και εφεξής, σε φορείς ή τομείς στους οποίους δεν προβλέπονται συντάξιμες αποδοχές ή συντάξιμος μισθός ή ασφαλιστικές κατηγορίες οι ασφαλισμένοι κατατάσσονται στην πλησιέστερη ασφαλιστική κατηγορία των νέων ασφαλισμένων, με βάση τις εισφορές που κατέβαλαν στο φορέα ή τομέα από τον οποίο προέρχονται όπως έχουν διαμορφωθεί την 31^η Δεκεμβρίου του προηγούμενου έτους.

Τέλος με την παρ. 4 του άρθρου 4 ορίζεται ότι οι δικαιούχοι και του ποσού σύνταξης λόγω θανάτου ορίζονται σύμφωνα με τις γενικές ή καταστατικές διατάξεις κάθε φορέα κύριας ασφάλισης, πλην Ο.Γ.Α. και τις διατάξεις του νόμου αυτού.

Ο εισηγητής Σύμβουλος επί των διατάξεων των άρθρων 1 έως 4 διατύπωσε τις ακόλουθες παρατηρήσεις :

Επί του άρθρου 1

Με συνταξιοδοτικό νομοσχέδιο επιτρεπτώς μπορεί να ρυθμισθούν θέματα συνταξιοδοτικού χαρακτήρα που αφορούν τους τακτικούς υπαλλήλους και λειτουργούς του Δημοσίου, τους στρατιωτικούς και τους τακτικούς υπαλλήλους των ν.π.δ.δ. και των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμίδας, όχι όμως και τους υπαλλήλους της Βουλής, για τους οποίους τα θέματα αυτά κατά το Σύνταγμα (άρθρο 65 παρ. 6) ρυθμίζονται με τον Κανονισμό της Βουλής. Συνακόλουθα από την παράγραφο 3 του άρθρου 1 η φράση «... τους υπαλλήλους της Βουλής ...» ενδείκνυται να απαλειφθεί.

Επί του άρθρου 2

α) Το τέταρτο εδάφιο της παραγράφου 2Α του άρθρου αυτού με το οποίο ορίζεται : «Το ποσό της βασικής σύνταξης μειώνεται για τους συνταξιούχους λόγω γήρατος κατά 1/35 για κάθε χρόνο που υπολείπεται των τριάντα πέντε (35) ετών διαμονής στην Ελλάδα μεταξύ του 15^{ου} και 65^{ου} έτους της ηλικίας» ενδείκνυται να συμπληρωθεί με τη φράση «με την επιφύλαξη των, περί

προστασίας των πολιτών των χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διατάξεων ή Κανονισμών».

β) Η φράση «... όπως διαμορφώνεται» στο τέλος του ένατου εδαφίου της ίδιας ως άνω παραγράφου του άρθρου αυτού αποτελεί πλεονασμό και προτείνεται η απάλειψή της.

γ) Η περίπτωση γ' της παραγράφου 2B ενδείκνυται να διατυπωθεί ως ακολούθως : «Διαμένον μόνιμα στην Ελλάδα για τουλάχιστον δεκαπέντε (15) έτη, μεταξύ του 15^{ου} και 65^{ου} έτους της ηλικίας τους.». Ενδείκνυται δε περαιτέρω όπως θεσπισθεί διαδικασία για τον τρόπο απόδειξης της μόνιμης διαμονής στην Ελλάδα των υπαγομένων στις διατάξεις της παραγράφου 2B προσώπων.

Επί του άρθρου 3

α) Για την αποφυγή παρερμηνειών και αμφισβητήσεων ενδείκνυται να διευκρινισθεί ότι στις διατάξεις του άρθρου αυτού υπάγονται και οι ασφαλισμένοι του Δημοσίου.

β) Η διάταξη της παραγράφου 1 είναι αόριστη κατά το μέρος που δεν ορίζονται σ' αυτή τα κατ' έτος ποσοστά, με βάση τα οποία υπολογίζεται η μηνιαία σύνταξη των ασφαλισμένων που η σύνταξή τους καθορίζεται με βάση τα έτη υπηρεσίας και ενδείκνυται να καθοριστούν αυτά, όπως γίνεται για τους ασφαλισμένους των οποίων η σύνταξη καθορίζεται με βάση τις ημέρες ασφάλισης.

γ) Η ρύθμιση του δευτέρου εδαφίου της παραγράφου 3 σύμφωνα με την οποία το κατώτατο όριο του αθροίσματος των ποσών βασικής και αναλογικής σύνταξης μειώνεται σε κάθε περίπτωση που ο συνταξιούχος λαμβάνει σύνταξη μειωμένη, κρίνεται αόριστη και θα δημιουργήσει ερμηνευτικά προβλήματα κατά την εφαρμογή της και προς τούτο ενδείκνυται η αναδιατύπωσή της προς άρση της αοριστίας της.

δ) Η Ολομέλεια κατ' εφαρμογή του άρθρου 73 παρ. 2 του Συντάγματος δεν πρέπει να γνωμοδοτήσει επί των διατάξεων των εδαφίων 3 και 5 της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού, δεδομένου ότι αυτές αφορούν συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις για τους αυτοαπασχολούμενους φορέων κύριας ασφάλισης.

ε) Η ρύθμιση του εδαφίου 4 της παραγράφου 2 σύμφωνα με την οποία ο συντελεστής ωρίμανσης που προσδιορίζεται κάθε έτος με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και λαμβάνεται υπόψη για τον κατ' έτος προσδιορισμό των συντάξιμων αποδοχών των ασφαλισμένων κρίνεται ως μη συμβατή με τις διατάξεις των άρθρων 73 παρ. 2 και 80 του Συντάγματος δεδομένου ότι σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές οι προϋποθέσεις για την απονομή ή την αύξηση των συντάξεων πρέπει να καθορίζεται με νόμο και όχι με την έκδοση κοινής υπουργικής απόφασης ύστερα από νομοθετική εξουσιοδότηση.

Επί του άρθρου 4

α) Η διάταξη της περιπτώσεως α της παραγρ. 1 κρίνεται αόριστη και ενδείκνυται η αναδιατύπωσή της ώστε να προσδιοριστούν ειδικότερα τα συγκεκριμένα χρονικά διαστήματα και οι συντάξιμες αποδοχές ή τα οριζόμενα κατ' έτος ποσά συντάξεων που αφορούν τα διαστήματα αυτά και να προσδιοριστεί επίσης ο συγκεκριμένος χρόνος ισχύος των γενικών ή καταστατικών διατάξεων στις οποίες αναφέρεται η διάταξη αυτή, προς αποφυγή ερμηνευτικών προβλημάτων κατά την εφαρμογή της.

β) Η διάταξη του πέμπτου εδαφίου της παραγράφου 1 για να καταστεί κατανοητή ενδείκνυται να αναδιατυπωθεί ως ακολούθως : «Το συνολικό ποσό σύνταξης που προκύπτει από την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου αυτής και της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του νόμου αυτού δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό της σύνταξης που προκύπτει από την εφαρμογή των καταστατικών και ειδικών διατάξεων ή των νόμων που ισχύουν για τους έως 31.12.1992 και από 1.1.1993 ασφαλισμένους αντίστοιχα.».

γ) Η διάταξη της παραγράφου 2, όπως έχει διατυπωθεί, κρίνεται αόριστη και θα δημιουργήσει ερμηνευτικά προβλήματα κατά την εφαρμογή της, προς τούτο δε ενδείκνυται η αναδιατύπωσή της.

δ) Η Ολομέλεια, κατ' εφαρμογή του άρθρου 73 παρ. 2 του Συντάγματος, δεν πρέπει να γνωμοδοτήσει επί των διατάξεων της παραγράφου 3, καθόσον αυτές δεν αφορούν ασφαλισμένους του Δημοσίου. Επίσης δεν πρέπει να γνωμοδοτήσει επί των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου αυτού καθόσον οι διατάξεις αυτές δεν έχουν συνταξιοδοτικό περιεχόμενο. Επί των διατάξεων

της τελευταίας παραγράφου (5), η Ολομέλεια θα πρέπει να εκφέρει τη γνώμη της σε Γενική Συνεδρίασή της, σε ημερομηνία που θα καθοριστεί από τον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Η Ολομέλεια μετά από διαλογική συζήτηση μεταξύ των μελών της δέχθηκε ομόφωνα την εισήγηση του εισηγητή Συμβούλου Ηλία Αλεξανδρόπουλου. Τέσσερα (4) όμως μέλη της Ολομέλειας, ήτοι οι Σύμβουλοι Άννα Λιγωμένου, Ασημίνα Σαντοριναίου, Ελένη Λυκεσά και Δέσποινα Καββαδία - Κωνσταντάρα, διατύπωσαν την ακόλουθη άποψη : Η πρόβλεψη, από το άρθρο 2 παράγραφος 2Α μειώσεων της βασικής σύνταξης σε περίπτωση μη εξάντλησης του ορίου ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης, που καθιερώνουν την αναλογική καταβολή της και οδηγούν ενδεχομένως και σε πλήρη εξαφάνισή της για κάποιες περιπτώσεις εργαζομένων, δημιουργεί ζήτημα ανισότητας των τελευταίων σε σχέση με τους δικαιούχους της περίπτωσης Β της ίδιας παραγράφου, οι οποίοι τη δικαιούνται πλήρως ακόμα και αν δεν έχουν πραγματοποιήσει ούτε μία ημέρα ασφάλισης.

Σημειώνεται τέλος, ότι, οι διατάξεις που κρίθηκαν κατά τ' ανωτέρω ως αόριστες, πρέπει μετά την αναδιατύπωσή τους να αποσταλούν εκ νέου για γνωμοδότηση στο Ελεγκτικό Συνέδριο.

Ακολούθως, η Σύμβουλος, Σωτηρία Ντούνη, που ορίσθηκε από τον Πρόεδρο ως εισηγητής, φέρει προς συζήτηση τα άρθρα 5 έως 11 και αναφέρει τα ακόλουθα:

1. Οι προκείμενες συνταξιοδοτικού περιεχομένου διατάξεις είναι κατ'

αρχήν δικαιολογημένες, ενόψει της διαλαμβανόμενης στο Παράρτημα III, παρ. III, κεφ. Α΄, περ. 13 και στο Παράρτημα IV παρ. 2 περ. ii του ν. 3845/2010 (φ. Λ' 65), διαρθρωτικής αλλαγής του κοινωνικοασφαλιστικού συστήματος της χώρας, και συμβάλλοντας την άρση της πολυνομίας και στην απλούστευση των διαδικασιών με την θέσπιση ενιαίων αρχών και κανόνων, με την επιφύλαξη όσων εκτέθηκαν στο κεφάλαιο με στοιχείο Α΄ των παρόντων Πρακτικών επί του προς γνωμοδότηση νομοσχεδίου σχετικά με την επιβαλλόμενη από το εδάφιο γ΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 73 του Συντάγματος, ειδικότητα των συνταξιοδοτικών νομοσχεδίων, καθώς και των ακόλουθων διευκρινιστικών παρατηρήσεων.

α) Επί του άρθρου 5

Με το νομοθετικό διάταγμα 4202/1961 «περί διατηρήσεως των εκ της κοινωνικής ασφαλίσεως δικαιωμάτων εις περιπτώσεις μεταβολής ασφαλιστικού φορέως» (φ. Α΄ 175) ρυθμίστηκε το πρώτον η συνέχεια της ασφαλιστικής σχέσης κατά την μεταβολή του ασφαλιστικού φορέα και τέθηκαν κανόνες προσδιορισμού του αρμόδιου για την απονομή της σύνταξης οργανισμού (απονέμων φορέας), τον τρόπο καθορισμού του ποσού της σύνταξης και τον διακανονισμό των απαιτήσεων και υποχρεώσεων των ασφαλιστικών οργανισμών (συμμετεχόντων φορέων, βλ. και Πρακτικά της 1^{ης} Ειδικής Συνεδριάσεως της Ολομέλειας του Ελεγκτικού συνεδρίου της 14.1.2004). Οι διατάξεις αυτές όπως τροποποιήθηκαν μεταγενέστερα και ισχύουν, αφορούν στο δημόσιο, ως συνταξιοδοτικό φορέα, μόνο όταν είναι συμμετέχων φορέας κατά την απονομή σύνταξης διαδοχικά ασφαλισμένου, (η οποία υπολογίζεται ως ποσοστό επί τοις

εκατό των συντάξιμων αποδοχών του συμμετέχοντος Δημοσίου για κάθε έτος ασφάλισης - άρθρο 1 παρ. 1γ του ν. 3232/2004, φ. Α' 48) και όχι όταν είναι απονέμων φορέας σύνταξης διαδοχικά ασφαλισμένου, γιατί στη τελευταία περίπτωση ισχύουν οι ειδικές διατάξεις του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων (π.δ. 169/2007, φ. Α' 210). Ειδικότερα, με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις της παραγράφου 3 καθορίζεται νέος συντελεστής, με βάση τον οποίο προσαυξάνονται από τον απονέμοντα φορέα οι συντάξιμες αποδοχές των ασφαλισμένων των συμμετεχόντων φορέων και καταργείται ο αναφερόμενος, στις παραγράφους 2^a, 5, 12β και 13 του άρθρου 1 του ν. 3232/2004, μέσος ετήσιος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή. Επισημαίνεται, περαιτέρω, ότι δεν διευκρινίζεται εάν εξακολουθεί να ισχύει ο προβλεπόμενος με τις ανωτέρω παραγράφους 5 και 12β, κατ' εξαίρεση του μέσου ετήσιου Δείκτη Τιμών Καταναλωτή, τρόπος υπολογισμού της αναπροσαρμογής των συντάξιμων αποδοχών των ασφαλισμένων στο δημόσιο, ως συμμετέχοντα φορέα διαδοχικής ασφάλισης, με βάση τα άρθρα 9 και 34 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων, αφού ληφθεί υπόψη ότι με τις προτεινόμενες διατάξεις του άρθρου 11 του παρόντος νομοσχεδίου τα ανωτέρω άρθρα 9 και 34 καταργούνται από 1.1.2014. Επιπλέον ενδείκνυνται η εξειδίκευση της εξουσιοδότησης για την μεταβολή του θεσπιζόμενου νέου συντελεστή και ο προσδιορισμός του χρόνου και του οργάνου που θα εκπονεί τη σχετική αναλογιστική μελέτη. Τέλος με τις διατάξεις της παραγράφου 10 επεκτείνονται οι διατάξεις της διαδοχικής ασφάλισης στα πρόσωπα που κατέχουν την ιδιότητα του Βουλευτή και του Περιφερειάρχη ή Δημάρχου του ν. 3852/2010 (φ. Α' 87).

β) Επί του άρθρου 6

Με τις προτεινόμενες διατάξεις επιχειρείται από 1.1.2011 η θέσπιση ενιαίου νομικού πλαισίου αξιολόγησης και προσδιορισμού της αναπηρίας σε όλους τους ασφαλιστικούς φορείς και το Δημόσιο. Ειδικότερα, προβλέπεται η καθιέρωση κοινών υγειονομικών επιτροπών οι οποίες με την τήρηση ενιαίας διαδικασίας θα αποφαίνονται για τη συνδρομή των προϋποθέσεων αναπηρίας και το προσδιορισμό του ποσοστού αυτής, όπως καθορίζονται στον ισχύοντα Κανονισμό Εκτίμησης Βαθμού Αναπηρίας (Κ.Ε.Β.Α.) που έχει εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 28 παρ. 5 εδ. ε' του α.ν. 1846/1951 (φ. Α' 179), όπως ισχύει, και εφαρμόζεται στο Ι.Κ.Α.. Ενόψει, όμως, των ρυθμίσεων της παραγράφου 7 του ίδιου άρθρου, σύμφωνα με την οποία διατηρούνται σε ισχύ και εξακολουθούν και μετά την 1.1.2011 να ασκούν τις αρμοδιότητές τους οι Ανώτατες Υγειονομικές Επιτροπές του Στρατού, του Ναυτικού, της Αεροπορίας και της Ελληνικής Αστυνομίας, κρίνεται αναγκαίο να διευκρινιστεί εάν θα εξακολουθήσουν να ασκούν τις αρμοδιότητές τους και οι Επιτροπές Απαλλαγών ή οι Τριμελείς εξ Ιατρών Επιτροπές του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων (άρθρ. 23 και 51), με βάση τις γνωματεύσεις των οποίων αποφαίνονται οι ως άνω Ανώτατες Υγειονομικές Επιτροπές. Σε αντίθετη περίπτωση, εφόσον δηλαδή οι προαναφερόμενες Επιτροπές Απαλλαγών ή οι Τριμελείς εξ Ιατρών Επιτροπές καταργούνται, κρίνεται αναγκαίο να διευκρινισθεί εάν οι σε αντικατάστασή τους ιδρυόμενες υγειονομικές επιτροπές της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου θα αξιολογούν και θα προσδιορίζουν το ποσοστό αναπηρίας των παθόντων με βάση τον ισχύοντα Κ.Ε.Β.Α ή με βάση τον

Πίνακα καθορισμού σε εκατοστιαία αναλογία του βαθμού μείωσης της ικανότητας για εργασία του άρθρου 33 του ν. 1813/1988 (φ. Α' 243), λαμβανομένου υπόψη ότι οι ανωτέρω Ανώτατες Υγειονομικές Επιτροπές γνωματεύουν με βάση τον προαναφερόμενο πίνακα και όχι με βάση τον KEBA.

γ) Επί του άρθρου 7

Με τις προτεινόμενες διατάξεις προβλέπεται η έκδοση Ενιαίου Κανονισμού Προσδιορισμού Ποσοστού Αναπηρίας που θα εφαρμόζεται σε όλους τους ασφαλιστικούς φορείς και το Δημόσιο. Προς αποφυγή συγχύσεων, ενόψει της διάφορης ορολογίας που χρησιμοποιείται στους διάφορους ισχύοντες κανονισμούς, είναι ευκτέο να διευκρινισθεί ότι με την έκδοση του ως άνω Ενιαίου Κανονισμού Προσδιορισμού Ποσοστού Αναπηρίας καταργείται τόσο ο αναφερόμενος στην παράγραφο 4 του προηγούμενου άρθρου 6 KEBA όσο και ο Πίνακας καθορισμού σε εκατοστιαία αναλογία του βαθμού μείωσης της ικανότητας για εργασία του άρθρου 33 του ν. 1813/1988.

δ) Επί των άρθρων 8 και 9

Τα άρθρα αυτά αφορούν αποκλειστικά και μόνο φορείς κοινωνικής ασφάλισης φορείς και για το λόγο αυτό δεν αποτελούν αντικείμενο γνωμοδότησης.

ε) Επί του άρθρου 10

Οι προτεινόμενες διατάξεις των παραγράφων 1 - 17 και 20 του άρθρου αυτού αφορούν αποκλειστικά και μόνο φορείς κοινωνικής ασφάλισης και οι

όμοιες της παραγράφου 19 ριθμίζουν διοικητικά ζητήματα και, για το λόγο αυτό, δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο της παρούσας γνωμοδότησης.

Με τις προτεινόμενες διατάξεις της παραγράφου 18, με τις οποίες αντικαθίστανται οι διατάξεις του άρθρου 40 του ν. 2084/1992 (φ. Α' 165), όπως τροποποιήθηκαν με τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν. 2335/1995 (φ. Α' 185), επεκτείνεται και στους ασφαλισμένους του Δημοσίου η ισχύουσα για τους ασφαλισμένους στους φορείς κοινωνικής ασφάλισης δυνατότητα συνυπολογισμού, για την θεμελίωση ή την προσαύξηση του συνταξιοδοτικού τους δικαιώματος, διαφόρων κατηγοριών χρονικών περιόδων, συναφών με την εργασιακή τους σχέση. Κοινό χαρακτηριστικό όλων αυτών των χρονικών περιόδων είναι ότι οι ασφαλισμένοι δεν ελάμβαναν αποδοχές και ότι μπορούν να ληφθούν υπόψη για την θεμελίωση του συνταξιοδοτικού τους δικαιώματος ή την προσαύξηση αυτού κατόπιν εξαγοράς, με τους ειδικότερους όρους και προϋποθέσεις που τίθενται από τις ίδιες διατάξεις. Συνεπώς, οι διατάξεις αυτές δεν αφορούν χρόνο που τυχόν συμπίπτει με τις ως άνω χρονικές περιόδους, κατά τις οποίες οι ασφαλισμένοι του Δημοσίου ελάμβαναν πλήρεις αποδοχές (π.χ. άδεια μητρότητας δημοσίων υπαλλήλων βλ. και άρθρ. 51 και 52 του ν. 3528/2007, φ. Α' 26) ούτε καταργούν τις σχετικές διατάξεις. Ενόψει αυτών ενδείκνυται α) να αποσαφηνισθούν οι χρονικοί περίοδοι που λαμβάνονται υπόψη, κατόπιν εξαγοράς, για την θεμελίωση ή την προσαύξηση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος του Δημοσίου, αφού συσχετισθούν με τις σχετικές διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα και του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων, β) να ληφθεί μέριμνα για όσους τυχόν έχουν ήδη

προβεί σε εξαγορά ορισμένης χρονικής περιόδου με βάση διατάξεις διάφορες από εκείνες του άρθρου 40 του ν. 2084/1992 ώστε να μην υποχρεωθούν να εξαγοράσουν εικνέου την αυτή χρονική περίοδο και γ) να καθορισθεί το ποσοστό που πρέπει να καταβάλουν στο Δημόσιο οι υπαγόμενοι σ' αυτό για την εξαγορά του χρόνου φοίτησης σε ανώτερες ή ανώτατες σχολές, του χρόνου σπουδών σε μέσες επαγγελματικές σχολές καθώς του χρόνου ανεργίας, καθόσον οι προτεινόμενες διατάξεις αναφέρονται μόνο σε φορείς κύριας και επικουρικής ασφάλισης.

ε) Επί του άρθρου 11

Με τις προτεινόμενες διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 11 καθορίζεται ο τρόπος και η διαδικασία αναπροσαρμογής από 1.1.2014 των συντάξεων των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης και του Δημοσίου. Οι διατάξεις αυτές είναι ασαφείς και ενδείκνυται η αναδιατύπωση αυτών, καθόσον η παρεχόμενη με αυτές εξουσιοδότηση για την αναπροσαρμογή των συντάξεων είναι όλως ευρεία και αόριστη και, ενόψει των επιπτώσεων του ρυθμιζόμενου ζητήματος, κρίνεται αναγκαία η έκδοση σχετικού νόμου. Περαιτέρω, δεν προσδιορίζονται εννοιολογικά οι όροι «ΑΕΠ» και «Δείκτης Τιμών Καταναλωτή» και δεν διευκρινίζεται εάν οι όροι αυτοί λαμβάνονται όπως καθορίζονται στη κοινοτική νομοθεσία (βλ. και Κανονισμός (ΕΚ) 2223/1996 του Συμβουλίου (ΕΕ L 310 της 30.11.1996 σ. 1, όπως τροποποιήθηκε με τον Κανονισμό (ΕΚ) 1267/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου (ΕΕ L 180 της 18.7.2003 σ. 1) ή σε άλλο νομοθέτημα της εσωτερικής έννομης τάξης.

Επισημαίνεται, εξ άλλου, ότι με το εδάφιο β' της ίδιας παραγράφου καταργούνται σιωπηρά οι διατάξεις των άρθρων 9 και 34 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων και αποσυνδέεται πλήρως η σύνταξη των υπαγομένων στο κώδικα αυτό συνταξιούχων από τον μισθό των εν ενεργείᾳ ομοιοβάθμων υπαλλήλων κατ' αντίθεση με τα νομολογηθέντα από το Δικαστήριο τούτο και για τον λόγο αυτό ενδείκνυται η σαφής διατύπωση αυτού.

Με τις διατάξεις της παραγράφου 2 παρέχεται και ρητά η δυνατότητα ανακαθορισμού με αύξηση ή μείωση των καθοριζόμενων με το νομοσχέδιο αυτό βασικής, αναλογικής και επικουρικής συντάξεων, ενώ και πάλι ο όρος «ΑΕΠ» αναφέρεται κατά τρόπο γενικό και αόριστο. Με την παράγραφο 3 καθορίζεται, ενόψει και των διαλαμβανόμενων στο Παράρτημα IV, παρ. 2 περ. ii του ν. 3845/2010 (φ. Α' 65), η διαδικασία αναπροσαρμογής των ορίων ηλικίας των ασφαλισμένων των οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης και του Δημοσίου από το έτος 1.1.2024 με βάση τη μεταβολή του προσδόκιμου ζωής. Οι διατάξεις αυτές είναι ασαφείς και ενδείκνυται η αναδιατύπωσή τους, καθόσον δε νοείται γενική αύξηση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης, χωρίς την έκδοση σχετικού νόμου και, περαιτέρω, δεν εξειδικεύονται οι δείκτες της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής και της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Αρχής (Eurostat) που λαμβάνονται υπόψη για την προσδιορισμό του προσδόκιμου ζωής.

Η Ολομέλεια, μετά από μακρά διαλογική συζήτηση δέχθηκε ομόφωνα την εισήγηση της Συμβούλου Σωτηρίας Ντούνη.

Η Ολομέλεια μετά τη συζήτηση του άρθρου 11 διέκοψε τη συνεδρίασή της για την επόμενη ημέρα 25.6.2010.

Επαναληφθείσης την 25.6.2010 της συνεδρίασης 3^{ης} Ειδικής Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η Ολομέλεια συνεδρίασε με παρόντα τα αναφερόμενα στην αρχή της συνεδρίασής της μέλη της και Γραμματέα της πλην των Αντιπροέδρων Χρήστου Ντάκουρη και Νικολάου Αγγελάρα που απονομίασαν δικαιολογημένα, ενώ προσήλθαν τα απόντα μέλη της Ολομέλειας Μιχαήλ Ζυμής και Νικόλαος Μηλιώνης, Σύμβουλοι και ο Πρόεδρος έδωσε το λόγο στην ορισθείσα εισηγήτρια Σύμβουλο Άννα Λιγωμένου.

Ακολούθως η Σύμβουλος Άννα Λιγωμένου φέρει προς συζήτηση τα άρθρα 12 έως και 16 του σχεδίου νόμου με τίτλο «Νέο Ασφαλιστικό Σύστημα και Συναφείς Διατάξεις» και την τροπολογία του άρθρου 14 παρ. 1 περ. δ αυτού, για τα οποία ορίστηκε από τον Πρόεδρο εισηγητής, για να γνωμοδοτήσει (η Ολομέλεια), σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 73 του Συντάγματος και εισηγείται ως ακολούθως :

Φέρονται ενώπιον της Ολομέλειας, κατ' επιταγή του άρθρου 73 παρ. 2 του Συντάγματος, τα άρθρα 12 έως και 16 του σχεδίου νόμου με τίτλο «Νέο Ασφαλιστικό Σύστημα και Συναφείς Διατάξεις» και η τροπολογία του άρθρου 14 παρ. 1 περ. δ αυτού, για να γνωμοδοτήσει επ' αυτών.

Ειδικότερα επί των διατάξεων αυτών παρατηρούνται τα ακόλουθα :

Επί του άρθρου 12

Με το άρθρο 12 τίθενται ορισμένες προϋποθέσεις, προκειμένου ο επιζών σύζυγος να δικαιούται στη λήψη της εκ μεταβιβάσεως σύνταξης λόγω θανάτου του ασφαλισμένου ή συνταξιούχου συζύγου του.

Για την πληρότητα της διάταξης αυτής και προς αποφυγήν ερμηνευτικών ζητημάτων κατά την εφαρμογή της προτείνεται :

- I. Η περίπτωση Αα της παραγράφου 1 να διατυπωθεί ως ακολούθως : «α) Ο θάνατος οφείλεται σε ατύχημα, εργατικό ή μη ή έπαθε εν υπηρεσίᾳ».
- II. Όμοιώς, για τους αυτούς λόγους προτείνεται στην παράγραφο 1 να προστεθεί περίπτωση Αδ) με την ακόλουθη διατύπωση : «δ) Αν ο θανών είχε προβεί πριν το θάνατό του στη διαδικασία νομιμοποίησης, αναγνώρισης ή υιοθεσίας τέκνου που ολοκληρώθηκε μετά το θάνατό του».

III. Για αποφυγήν παρερμηνειών το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 πρέπει να διατυπωθεί ως ακολούθως : «Κάθε διάταξη που ρυθμίζει διαφορετικά το ανωτέρω θέμα καταργείται για το μετά την ισχύ του νόμου χρονικό διάστημα».

Η Ολομέλεια, μετά από συζήτηση, αποδέχθηκε ομόφωνα την ανωτέρω εισήγηση της Συμβούλου Άννας Λιγωμένου επί του άρθρου αυτού.

Επί του άρθρου 13

Με το άρθρο 13 τίθενται περιορισμοί στο ποσό της εκ μεταβιβάσεως σύνταξης που λαμβάνει ο επιζών σύζυγος λόγω θανάτου του ασφαλισμένου ή συνταξιούχου συζύγου του μετά την πάροδο της τριετίας από την πρώτη του επόμενου του θανάτου μήνα, εφόσον ο επιζών σύζυγος εργάζεται η αυτοαπασχολείται ή λαμβάνει σύνταξη από οποιαδήποτε πηγή σε συνδυασμό με την ηλικία του, αν έχει δηλαδή συμπληρώσει ή όχι το 65^ο έτος της ηλικίας του ή εάν είναι ανάπτηρος σωματικά ή πνευματικά σε ποσοστό 67%. Η περίπτωση 2

της παραγράφου 1 του υπό θεσμοθέτηση άρθρου λαμβάνει πρόνοια, σε περίπτωση που ο θανών καταλείπει τέκνα ανάπτηρα ή ανήλικα ή σπουδάζοντα σε ανώτερες ή ανώτατες σχολές και έως του 24^{ου} έτους της ηλικίας τους, για το μερίδιο της συντάξεώς τους.

Το υπό θεσμοθέτηση άρθρο στοχεύει προφανώς στην ενιαία κατά κανόνα ρύθμιση και στην ίση μεταχείριση των αναφερομένων σ' αυτό συνταξιούχων των φορέων κύριας ή επικουρικής ασφάλισης ασφαλιστικών οργανισμών αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης (πλην ΟΓΑ) καθώς και των συνταξιούχων του Δημοσίου, με την ανάλογη εφαρμογή των ισχυόντων στους πρώτους. Δεδομένου όμως ότι κάθε ασφαλιστικός οργανισμός έχει τις δικές του διατάξεις που ρυθμίζουν αφενός μεν το ποσοστό που δικαιούται η χήρα όταν εργάζεται ή αυτοαπασχολείται ή λαμβάνει σύνταξη από οποιαδήποτε πηγή, αφετέρου δε τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης τέκνου θανόντος συνταξιούχου ή ασφαλισμένου, ενώ το συνταξιοδοτικό καθεστώς που διέπει τους υπαλλήλους του Δημοσίου είναι εντελώς διαφορετικό από εκείνο των φορέων κύριας και επικουρικής ασφάλισης αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, κρίνεται επιβεβλημένο να γίνει πλήρης ρύθμιση για τους συνταξιούχους του Δημοσίου στην παράγραφο 2 του υπό θεσμοθέτηση άρθρου και όχι αναλογική εφαρμογή, διότι θα προκύψουν πολλά προβλήματα ερμηνείας κατά την εφαρμογή και ενδεχομένως θέματα συμβατότητας με διατάξεις του Συντάγματος.

Από νομοτεχνική άποψη προτείνεται, όπου αναφέρεται «ο επιζών των συζύγων» να αντικατασταθεί από τις λέξεις «ο επιζών σύζυγος».

Η Ολομέλεια, μετά από συζήτηση, αποδέχθηκε ομόφωνα την ανωτέρω εισήγηση της Συμβούλου Άννας Λιγωμένου επί του υπό θεσμοθέτηση άρθρου με αριθμό 13.

Επί του άρθρου 14

Δεδομένου ότι με το άρθρο 14 από 1.1.2011 τίθεται νέα ρύθμιση σχετικά με τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης όχι μόνο των θυγατέρων (άγαμων και διαζευγμένων) θανόντος συνταξιούχου ή ασφαλισμένου, αλλά και άλλων μελών της οικογενείας του (π.χ. άπορες άγαμες αδελφές), προτείνεται διόρθωση του τίτλου του άρθρου αυτού σε «Συνταξιοδότηση μελών οικογενείας» αντί «Συνταξιοδότηση θυγατέρων». Πέρα από την παρατήρηση αυτή δεν προκύπτει ζήτημα που να χρήζει σχετικής παρατήρησης της Ολομέλειας.

Η Ολομέλεια αποδέχθηκε ομόφωνα την ανωτέρω παρατήρηση - εισήγηση της Συμβούλου Άννας Λιγωμένου επί του άρθρου αυτού.

Επί του άρθρου 15

Επειδή οι υπό θεσμοθέτηση διατάξεις των παραγράφων 1, 2, 3 και 4 του άρθρου αυτού έχουν διοικητικό και όχι συνταξιοδοτικό περιεχόμενο δεν απαιτείται γνωμοδότηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου κατά το άρθρο 73 παρ. 2 του Συντάγματος. Όσον αφορά όμως την τελευταία παράγραφο, ήτοι την με αριθμό 5 παράγραφο του άρθρου αυτού, αυτή εμπεριέχει και συνταξιοδοτικό περιεχόμενο και γι' αυτό επ' αυτής πρέπει να λεχθούν τα ακόλουθα : Ειδικότερα η διάταξη αυτή προβλέπει ότι από 1.1.2011 το κράτος δεν θα καλύπτει κανένα έλλειμμα των Επικουρικών Ταμείων, Κλάδων και Επαγγελματικών Ταμείων και

όποτε προκύπτει έλλειμμα, οι συντάξεις θα προσαρμόζονται έτσι ώστε να εγγυάται η ισορροπία μεταξύ των παροχών που πληρώνονται και των εισφορών που συλλέγονται. Ενόψει του περιεχομένου της αυτού η εν λόγω διάταξη αντίκειται προς το άρθρο 22 παρ. 5 του Συντάγματος και αντιστρατεύεται και ανατρέπει θεμελιώδεις αρχές της κοινωνικής ασφάλισης και του συνταξιοδοτικού δικαίου. Συγκεκριμένα μία από τις θεμελιώδεις αυτές αρχές είναι ο δημόσιος και υποχρεωτικός χαρακτήρας της κοινωνικής ασφάλισης και του συνταξιοδοτικού δικαίου. Αυτό σημαίνει ότι εφόσον το κράτος υποχρεώνει κάθε εργαζόμενο και κάθε δημόσιο υπάλληλο να καταβάλει εισφορές, το κράτος επωμίζεται και τον ρόλο του εγγυητή (βλ. σχετικά την 5024/1987 απόφαση της Ολομελείας του ΣτΕ), δηλαδή οφείλει να διασφαλίζει κατά πρώτον την επάρκεια των παροχών και τη βιωσιμότητα των οικείων οργανισμάτων και κατά δεύτερον φέρει την κύρια ευθύνη για την κάλυψη των ελλειμμάτων των οργανισμών αυτών. Αυτό συνάδει και με την αρχή της καθολικότητας της προστασίας και με την αρχή της κοινωνικής αλληλεγγύης που διέπουν το ασφαλιστικό και συνταξιοδοτικό εν γένει σύστημα. Εξάλλου ένα συνταξιοδοτικό και κοινωνικοασφαλιστικό σύστημα πρέπει να εμπνέει εμπιστοσύνη και να έχει διαφάνεια, συνεπώς οφείλει να παρέχει τη βεβαιότητα ότι οι παροχές που προβλέπει θα καταβληθούν μόλις καταστούν απαιτητές. Άλλως δημιουργείται αντικίνητρο ασφάλισης. Σημειωτέον επίσης ότι η ύπό θεσμοθέτηση αυτή διάταξη προσκρούει και προς το σκοπό του παρόντος σχεδίου νόμου που είναι η βιωσιμότητα του ασφαλιστικοσυνταξιοδοτικού συστήματος με πολιτική

παρέμβαση. Κατόπιν τούτων, διατυπώνεται η ευχή ότι θα ήταν δόκιμο το κείμενο της διάταξης αυτής ή να αναδιατυπωθεί ή να απαλειφθεί.

Στο σημείο αυτό έλαβε το λόγο ο Αντιπρόεδρος Ιωάννης Καραβοκύρης, ο οποίος εξέφρασε τη γνώμη ότι η διάταξη αυτή (άρθρο 15 παρ. 5), ως έχει, και δεδομένου ότι η επικουρική ασφάλιση είναι υποχρεωτική, προσκρούει προς τη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 25 του Συντάγματος, το οποίο ορίζει ότι : «Τα δικαιώματα του ανθρώπου ως ατόμου και ως μέλους του κοινωνικού συνόλου και η αρχή του κοινωνικού κράτους δικαίου τελούν υπό την εγγύηση του Κράτους ...».

Η Ολομέλεια, ύστερα από εκτενή συζήτηση, δέχθηκε κατά πλειοψηφία την προεκτεθείσα εισήγηση (ευχή) της Συμβούλου Άννας Λιγωμένου καθώς και τη γνώμη του Αντιπροέδρου Ιωάννη Καραβοκύρη. Μειοψήφησαν δέκα (10) μέλη του Δικαστηρίου, ήτοι ο Αντιπρόεδρος Ευστάθιος Ροντογιάννης και οι Σύμβουλοι Χρυσούλα Καραμαδούκη, Μαρία Βλαχάκη, Σωτηρία Ντούνη, Γεώργιος Βοϊλης, Γεωργία Μαραγκού, Βασιλική Ανδρεοπούλου, Μαρία Αθανασοπούλου, Ασημίνα Σαντοριναίου και Σταμάτιος Πουλής, οι οποίοι είχαν τη γνώμη ότι η διάταξη της παρ. 5 του άρθρου 15 του παρόντος σχεδίου νόμου δεν χρήζει γνωμοδοτήσεως κατά το άρθρο 73 παρ. 2 του Συντάγματος.

Επί του άρθρου 16

Με το άρθρο αυτό ρυθμίζεται η απασχόληση των συνταξιούχων. Η πρώτη παρατήρηση που μπορεί να γίνει στο άρθρο αυτό είναι ότι όπου προβλέπεται η ολοσχερής περικοπή της συντάξεως ενδεχομένως να τίθεται θέμα

Ισχριμβατότητας της διάταξης με υπερκείμενης ισχύος διατάξεις και κυρίως με το άρθρο 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ. Η δεύτερη παρατήρηση αφορά την παράγραφο 8 του άρθρου 63 του ν. 2676/1999, όπως αυτή αντικαθίσταται με την παράγραφο 1 του άρθρου 16 του παρόντος νομοσχεδίου (και το οποίο έχει ανάλογη εφαρμογή και για όσους συνταξιοδοτούνται με τον Σ.Κ.). Ειδικότερα, η τροποποίηση του προβλεπόμενου από τη διάταξη αυτή ποσού με κοινή απόφαση των συναρμοδίων Υπουργών είναι αντίθετη προς το Σύνταγμα (άρθρο 80) και πρέπει να πραγματοποιείται, όταν αυτό απαιτείται, με διάταξη νόμου, που θα περιέχει σαφή κριτήρια.

Η Ολομέλεια, μετά από σχετική συζήτηση, αποδέχθηκε ομόφωνα την ανωτέρω εισήγηση της Συμβούλου Άννας Λιγωμένου επί του άρθρου αυτού. Η Σύμβουλος Χρυσούλα Καραμαδούκη διατύπωσε την άποψη ότι η παραγρ. 1 του άρθρου αυτού δεν χρήζει γνωμοδότησης κατ' άρθρο 73 παραγρ. 2 του Συντάγματος.

Επί του άρθρου 17

Η Ολομέλεια ομόφωνα κρίνει ότι δεν χρήζει γνωμοδότησης κατ' άρθρο 73 παραγρ. 2 του Συντάγματος.

Ακολούθως η Σύμβουλος Γεωργία Μαραγκού, η οποία ορίστηκε από τον Πρόεδρο ως εισηγήτρια επί των άρθρων 17 έως 74 του ως άνω σχεδίου νόμου, εισηγείται ως ακολούθως:

Επί του άρθρου 18

Με τη διάταξη του άρθρου 18 καταργείται η διάταξη του άρθρου 3 παρ. 1 του ν. α.ν. 1846/1951 γι' αυτούς που έχουν ασφαλισθεί σε οποιοδήποτε ασφαλιστικό οργανισμό μέχρι 31.12.1992. Έτσι χρόνος υπηρεσίας δημοσίου, δημοτικού ή κοινωνικού υπαλλήλου, ο οποίος αναγνωρίζεται ως συντάξιμος από το συνταξιοδοτικό κώδικα, μπορεί να αναγνωρισθεί και ως χρόνος ασφάλισης στο ΙΚΑ, εφόσον ο υπάλληλος αυτός παρέχει κατά το ίδιο χρονικό διάστημα και παράλληλα με τη συντάξιμη υπηρεσία εξαρτημένη εργασία σε άλλο εργοδότη.

Η διάταξη αυτή αφορά ασφαλιστική νομοθεσία του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και επομένως δεν χρήζει γνωμοδότησης από την Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου, όπως και τα άρθρα 19 έως 24 του σχεδίου νόμου που δεν χρήζουν γνωμοδότησης κατ' άρθρο 73 παραγρ. 2 του Συντάγματος.

Η Ολομέλεια αποδέχθηκε ομόφωνα την εισήγηση της Συμβούλου Γεωργίας Μαραγκού επί του άρθρου αυτού.

Επί του άρθρου 25

Με το άρθρο 25 εισάγονται οικονομικά κίνητρα επιμήκυνσης του εργασιακού βίου. Ειδικότερα, με την παράγραφο 3 το ποσοστό σύνταξης του μηνιαίου μισθού των υπαλλήλων που προσλήφθηκαν στο Δημόσιο μέχρι 31.12.1992 και παραμένουν στην υπηρεσία μετά τη συμπλήρωση 35ετίας αυξάνεται κατά 2,5% από (1/50) για κάθε έτος ασφάλισης πέραν του 35^{ου} έτους και μέχρι του 40ού έτους. Η προσαύξηση αυτή ισχύει, σύμφωνα με την παράγραφο 4, για όσους έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι

1.12.2015. Οι λοιπές διατάξεις του άρθρου αυτού δεν χρήζουν γνωμοδότησης από την Ολομέλεια, καθόσον αφορούν θέματα ασφαλιστικής νομοθεσίας των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης (ΦΚΑ) όπως και για τη διάταξη του άρθρου 26 του σχεδίου νόμου.

Η Ολομέλεια αποδέχθηκε ομόφωνα την εισήγηση της Συμβούλου Γεωργίας Μαραγκού επί των άρθρων αυτών.

Επί του άρθρου 27

Σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 27 οι τακτικοί υπάλληλοι και λειτουργοί του Δημοσίου, οι στρατιωτικοί, οι υπάλληλοι της Βουλής, των νπδδ και των ΟΤΑ α' και β' βαθμίδας, που προσλαμβάνονται από 1.1.2011, εντάσσονται στον κλάδο κύριας σύνταξης του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, ενώ για τους κλάδους υγείας, επικουρικής σύνταξης και εφάπαξ βοηθήματος υπάγονται στην ασφάλιση των οικείων φορέων, στους οποίους ασφαλίζονται οι προσληφθέντες μετά την 1.1.1993. Κατά την αιτιολογική έκθεση του άρθρου αυτού μετά τη δημιουργία 13 Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης με το ν. 3655/2008, οι οποίοι προήλθαν από ενοποιήσεις Ταμείων ή εντάξεις φορέων και κλάδων σε ήδη υφιστάμενους ασφαλιστικούς φορείς και «προκειμένου να επιτευχθεί μεγαλύτερη δυνατότητα ελέγχου και εποπτεία, ευελιξία, αποτελεσματικότητα, μείωση διοικητικού και λειτουργικού κόστους και αντιμετώπιση οργανωτικών δυσχερειών» προτείνεται η ένταξη των ανωτέρω κατηγοριών υπαλλήλων και λειτουργών στον κλάδο κύριας σύνταξης του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

Το Σύνταγμα περιλαμβάνει ειδικές ρυθμίσεις που αφορούν τους δημοσίους υπαλλήλους, οι οποίοι κατά το άρθρο 103 παρ. 1 είναι «οι εκτελεστές

της θέλησης του Κράτους». Ειδικότερα, στο άρθρο 103 προβλέπει για το διορισμό τους την ύπαρξη οργανικής θέσης (παρ. 2), θεσπίζει τη μονιμότητά τους και παρέχει ειδική δικαστική προστασία στις περιπτώσεις μεταβολής της υπηρεσιακής τους κατάστασης (παρ. 4), ενώ με το άρθρο 104 απαγορεύει την κατοχή δεύτερης θέσης και θεσπίζει ανώτατο όριο πρόσθετων απολαβών.

Περαιτέρω, ως προς το συνταξιοδοτικό καθεστώς τους περιλαμβάνει ειδικές ρυθμίσεις. Συγκεκριμένα, με το άρθρο 73 παρ. 2 απαιτείται για τα συνταξιοδοτικά νομοσχέδια, που αφορούν την απονομή σύνταξης σε δημοσίους υπαλλήλους, να υπάρχει γνωμοδότηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου (άρθρο 98 παρ. 1 περ. δ), με το άρθρο 80 παρ. 1 απαιτείται για τη χορήγηση σύνταξής τους την ύπαρξη ειδικού νόμου, ενώ με το άρθρο 98 παρ. 1 περ. στ. προβλέπεται ότι οι διαφορές που ανακύπτουν από την απονομή συντάξεών τους υπάγονται αποκλειστικά στη δικαιοδοσία του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Ενόψει των ανωτέρω και του άρθρου 88 παρ. 2 του Συντάγματος, η διάταξη του άρθρου 27 του σχεδίου νόμου, με την οποία οι τακτικοί δημόσιοι υπάλληλοι και λειτουργοί εντάσσονται στον κλάδο κύριας σύνταξης του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, ο οποίος καλύπτει συνταξιοδοτικά τους μισθωτούς, δεν συνάδει με τις προμνησθείσες συνταγματικές διατάξεις και μεταβάλλει την αποκλειστική δικαιοδοσία του Ελεγκτικού Συνεδρίου επί των διαφορών σχετικών με την απονομή συντάξεων.

Επισημαίνεται ότι στους υπαλλήλους της Τράπεζας της Ελλάδος επιφυλάσσεται ιδιαίτερη συνταξιοδοτική μεταχείριση σε σχέση με τους λοιπούς δημοσίους υπαλλήλους και λειτουργούς, αφού αυτοί, σύμφωνα με το άρθρο 64 του σχεδίου

ωθμού, ως προς τους κλάδους κύριας και επικουρικής σύνταξης εντάσσονται στην Τράπεζα της Ελλάδος, η οποία θα λειτουργεί ως ασφαλιστικός φορέας.

Περαιτέρω, το συνταξιοδοτικό καθεστώς των υπαλλήλων της Βουλής διέπεται, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 103 παρ. 6 Συντάγματος, από τον Κανονισμό της Βουλής (Κώδικας Οργανώσεως των Υπηρεσιών της Βουλής και καταστάσεως του προσωπικού αυτής) και δεν μπορεί να ρυθμισθεί με νόμο.

Τέλος, οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού δεν χρήζουν γνωμοδότησης από την Ολομέλεια, καθόσον αφορούν θέματα ένταξης του ΝΑΤ στον κλάδο κύριας σύνταξης του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

Η Ολομέλεια αποδέχθηκε ομόφωνα την εισήγηση της Συμβούλου Γεωργίας Μαραγκού επί του άρθρου αυτού, δεχθείσα ομόφωνα επίσης ότι τα άρθρα 28 έως και 37 δεν χρήζουν γνωμοδότησης κατά το άρθρο 73 παρ. 2 του Συντάγματος.

Επί του άρθρου 38

Με το άρθρο αυτό θεσπίζεται Εισφορά Αλληλεγγύης Συνταξιούχων (ΕΑΣ), η οποία παρακρατείται μηνιαία κατά την καταβολή της σύνταξης από τις συντάξεις κύριας ασφάλισης των συνταξιούχων του Δημοσίου, του ΝΑΤ και των φορέων κοινωνικής ασφάλισης αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και υπολογίζεται σε ποσοστό επί του συνολικού ποσού της σύνταξης από 1.400,01 ευρώ και άνω. Για τον υπολογισμό του ποσού της σύνταξης λαμβάνονται υπόψη η ειδική προσαύξηση που καταβάλλεται από τον Τομέα Σύνταξης Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων και η

προσαύξηση που καταβάλλεται από τον Τομέα Σύνταξης και Ασφάλισης Υγειονομικών του ΕΤΑΑ στους μονοσυνταξιούχους του Τομέα, ενώ δεν συνυπολογίζεται το εξωιδρυματικό επίδομα παρατετραπληγίας. Τα ποσά της ΕΑΣ αποδίδονται στον Λογαριασμό του ΑΚΑΓΕ του άρθρου 149 του ν. 3655/2008 μέχρι το τέλος του επόμενου από την παρακράτηση μήνα και επενδύονται στο Κοινό Κεφάλαιο της Τράπεζας της Ελλάδας. Η διαδικασία χρηματοδότησης των κλάδων σύνταξης των ΦΚΑ και ο τρόπος απόδοσης της ΕΑΣ καθορίζονται με ΚΥΑ, ενώ με ΥΑ καθορίζεται το ποσό που διατίθεται σε κάθε ΦΚΑ. Μετά την 1.1.2015 τα ποσά της ΕΑΣ αποτελούν έσοδο του ΑΚΑΓΕ, ο σκοπός του οποίου είναι η δημιουργία αποθεματικών για τη χρηματοδότηση των κλάδων σύνταξης των ΦΚΑ από 1.1.2019 και μετά για τη διασφάλιση των συντάξεων των νέων γενεών.

Υπενθυμίζεται ότι η επιβολή ειδικής μηνιαίας εισφοράς επί των καταβαλλομένων συντάξεων ως ένας τρόπος αυτοχρηματοδότησης του ασφαλιστικού συστήματος υιοθετήθηκε αρχικά με το ν. 2084/1992. Ειδικότερα με τη διάταξη του άρθρου 20 αυτού είχε επιβληθεί προσωρινή ειδική μηνιαία εισφορά στις συντάξεις και χορηγίες που καταβάλλονταν από το Δημόσιο από 1.1.1993, ενώ με το άρθρο 60 του ίδιου νόμου είχε επιβληθεί ειδική εισφορά στις συντάξεις των συνταξιούχων των φορέων κύριας και επικουρικής ασφάλισης πλην ΟΓΑ και ΝΑΤ. Η δεύτερη εισφορά αποδιδόταν στον ΛΑΦΚΑ (άρθρο 25 παρ. 3 ν. 2556/1997), προκειμένου να ενισχυθούν οικονομικά οι ελλειμματικοί φορείς κοινωνικής ασφάλισης. Για την πρώτη περίπτωση η νομολογία του Ελεγκτικού Συνεδρίου έκρινε ότι η εισφορά αυτή περιόριζε το συνταξιοδοτικό

δικαίωμα των συνταξιούχων του Δημοσίου χωρίς να αναφέρονται στην εισηγητική έκθεση του ν. 2084/1992 ή του ν. 2592/1998 (με τον οποίο παρατάθηκε η επιβολή της) το δημόσιο συμφέρον ή η δημόσια ωφέλεια, που εξυπηρετείται, ή να συνδέεται η επιβολή της με κάποιο στοιχείο ανταποδοτικότητας, δηλαδή συγκεκριμένου οφέλους, που πρόκειται να απολαύσουν οι ως άνω συνταξιούχοι, ώστε να δικαιολογείται η κατ' εξαίρεση επιβολή του ως άνω περιορισμού, ενώ η διατήρηση του τρόπου υπολογισμού των συντάξεων σε τριακοστά πέμπτα και η βιωσιμότητα των ασφαλιστικών οργανισμών κρίθηκε ότι καθιστούσε την εισφορά αυτή πόρο υπέρ τρίτων (ελλειμματικών ασφαλιστικών οργανισμών) και επομένως δεν επαγόταν άμεσα συνταξιοδοτικά οφέλη για τους συγκεκριμένους συνταξιούχους που υφίσταντο τον περιορισμό. Τελικά η ειδική αυτή μηνιαία εισφορά καταργήθηκε από 1.1.2004 και μάλιστα με νομοθετική ρύθμιση επιστράφηκαν τα ποσά που είχαν παρακρατηθεί από 1.1.2001 έως 30.6.2004. Για τη δεύτερη περίπτωση η νομολογία των διοικητικών δικαστηρίων έκρινε ότι με την επιβολή της ως άνω ειδικής μηνιαίας εισφοράς περιοριζόταν το συνταξιοδοτικό δικαίωμα για λόγους δημοσίου συμφέροντος, δεδομένου ότι με τα ποσά αυτής καλύπτονταν τα ελλείμματα των ασφαλιστικών φορέων και διασφαλιζόταν η συνέχιση της καταβολής των ασφαλιστικών παροχών στους ασφαλισμένους τους.

Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του συγκεκριμένου άρθρου την ΕΑΣ επέβαλε η κρίσιμη δημοσιονομική κατάσταση της χώρας, για την αντιμετώπιση της οποίας έχει καταρτισθεί και εφαρμόζεται ένα πρόγραμμα σταθερότητας και ανάπτυξης με κύριο στόχο τη σημαντική μείωση του ελλείμματος ως ποσοστό

του ΑΕΠ και τη συγκράτηση της αύξησης του δημοσίου χρέους, που υποθηκεύουν το άμεσο και μακροπρόθεσμο μέλλον της εθνικής οικονομίας. Με το σχέδιο νόμου επιχειρείται ριζική αναμόρφωση του συστήματος ασφάλισης.

Για την ομαλή μετάβαση από το ισχύον στο νέο σύστημα χωρίς να αντληθούν επιπρόσθετοι πόροι από τον κρατικό προϋπολογισμό, υιοθετείται η λύση της αυτοχρηματοδότησης του υφισταμένου συστήματος με τη «συμβολή των συνταξιούχων από ένα επίπεδο σύνταξης και άνω, στην αντιμετώπιση των τρεχουσών οικονομικών δυσχερειών» (σελ. 15). Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης (σελ. 11) χωρίς την παρέμβαση (βλ. ν. 3845/2010) το 2015 το σύστημα δεν θα μπορούσε να εκπληρώσει τις ετήσιες υποχρεώσεις του απέναντι στους συνταξιούχους και τους ασφαλισμένους. Με τα δεδομένα αυτά, κρίνεται ότι ο επιβαλλόμενος με τη διάταξη του άρθρου 38 παρ. 1 του σχεδίου νόμου περιορισμός του συνταξιοδοτικού δικαιώματος των συνταξιούχων του Δημοσίου εξυπηρετεί λόγους δημοσίου συμφέροντος, που είναι η διασφάλιση της βιωσιμότητας των ελλειμματικών ασφαλιστικών φορέων και της καταβολής των ασφαλιστικών παροχών στους ασφαλισμένους και τους συνταξιούχους. Μετά το 2015 όμως, τα ποσά της ΕΑΣ προβλέπεται να αποτελέσουν έσοδα του ΑΚΑΓΕ του άρθρου 149 του ν. 3655/2008, σκοπός του οποίου είναι η χρηματοδότηση των κλάδων σύνταξης των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης από 1.1.2019 και μετά για τη διασφάλιση των συντάξεων των νέων γενεών. Είναι προφανές ότι το 2015 θα πρέπει να επανεκτιμηθεί εάν ο περιορισμός του συνταξιοδοτικού δικαιώματος των συνταξιούχων του Δημοσίου εξακολουθεί να εξυπηρετεί λόγους δημοσίου

συμφέροντος, δεδομένου ότι ο ΑΚΑΓΕ έχει θεσμοθετημένους και άλλους πόρους (βλ. άρθρο 149 παρ. 3 ν. 3655/2008), ενώ η διασφάλιση της βιωσιμότητας των ασφαλιστικών φορέων δεν στηρίζεται αποκλειστικά και μόνο στην επιβολή της ΕΑΣ, αλλά και στην απόδοση όλων των μέτρων που θα ληφθούν στο πλαίσιο των δημοσιονομικών διαρθρωτικών παρεμβάσεων στον τομέα ασφαλιστικού και συνταξιοδοτικού συστήματος (βλ. ν. 3845/2010 και εισηγητική έκθεση αυτού). Τέλος, σημειώνεται ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο έχει αρμοδιότητα διενέργειας διαχειριστικών ελέγχων στον ΑΚΑΓΕ, καθώς και στο ειδικό κεφάλαιο αυτού, στο οποίο θα συγκεντρώνονται τα ποσά της ΕΑΣ και έτσι θα ελέγχεται η τήρηση της διάταξης αυτής.

Οι διατάξεις των λοιπών άρθρων 39 έως 74 δεν ρυθμίζουν συνταξιοδοτικά θέματα των δημοσίων υπαλλήλων και λειτουργών και δεν χρήζουν γνωμοδότησης από την Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Η Ολομέλεια μετά από διαλογική συζήτηση μεταξύ των μελών της δέχθηκε κατά πλειοψηφία την εισήγηση της Συμβούλου Γεωργίας Μαραγκού επί του άρθρου 38, μειοψηφούντων 3 μελών, ήτοι των Συμβούλων Χρυσούλας Καραμαδούκη, Βασιλικής Ανδρεοπούλου και Μαρίας Αθανασοπούλου, οι οποίες διατύπωσαν τη γνώμη ότι η διάταξη του άρθρου 38 δεν ρυθμίζει συνταξιοδοτικά θέματα δημοσίων υπαλλήλων και επομένως δεν χρήζει γνωμοδότησης από την Ολομέλεια.

Μετά το τέλος της Συνεδρίασης συντάχθηκε το παρόν πρακτικό, το οποίο, αφού θεωρήθηκε και εγκρίθηκε από τον Πρόεδρο, υπογράφεται από τον ίδιο και τη Γραμματέα.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ	Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ - ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΟΥΡΤΗΣ	ΙΩΑΝΝΑ ΑΝΤΩΝΟΓΙΑΝΝΑΚΗ

